

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

متوسط

۱- منظور شاعر از بیان شعر زیر کدام است؟

«از دو سو بر دریا راه خود باز کنی»

پاسخ:

کشور ایران از شمال به دریای خزر و از جنوب به خلیج فارس راه دارد. ایران مانند انسانی است که سر آن دریای خزر و پاهای آن خلیج فارس است.

دشوار

۲- چه تعداد از کلمات زیر نادرست معنا شده است؟

«فریبا: بسیار زیبا - نهراسیم: نترسیم - گریزان بودن: بیزار بودن - نیاکان: افراد نیکوکار - احسان: شادی کردن - صنعت: حرفه - ارزن: گندم و جو - افتخار: شهرت - شریف: بزرگوار - باستانی: بسیار قدیمی - کبود: رنگ آبی روشن»

پاسخ: معنای صحیح کلماتی که نادرست معنا شده اند:

نیاکان: پدران، گذشتگان / احسان: نیکوکاری، نیکی کردن / ارزن: دانه ی ریز و برآق خوراکی که غذای بعضی پرندگان است. / افتخار: سربلندی / کبود: رنگ آبی تیره

۳- نام نویسنده یا شاعر چه تعداد از آثار زیر، نادرست نوشته شده است؟

«شعر ایران عزیز: عباس یمینی شریف / گلستان: حافظ شیرازی / شعر وطن: ملک الشعرا / شعر لحظه ی سبز دعا: مجیدملا محمدی / مورچه ریزه: بهاره نیکخواه آزاد / شعر پدربزرگ: قیصر امین پور / خواب خلیفه: محمد میرکیانی»

پاسخ: شعر لحظه ی سبز دعا: قیصر امین پور / گلستان: سعدی شیرازی / شعر پدربزرگ: ناصر کشاورز

ساده

۴- در کدام گزینه «دان» به معنی «جا» نیست؟

(۱) نمکدان (۲) گلدان (۳) نادان (۴) شمعدان

پاسخ: گزینه ی «۳»

نمکدان: جای نمک گلدان: جای گل شمعدان: جای شمع

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

نادان: کسی که دانایی ندارد. «دان» به معنی دانستن و دانایی است.

۵- در کدام مورد هر دو واژه اشتباه معنی شده اند؟

۱) قورت: فرو بردن _ آزرده: آزار دادن ۲) مراقب: نگهبان _ نغمه: صدای خوش

۳) سمات: سفره _ حاجت: دعا ۴) طمع: ترس _ پهناور: پهن کرد

پاسخ: گزینه ی «۴»

طمع: حرص _ پهناور گسترده

آزرده: رنجیده _ حاجت نیاز

۶- عبارت کدام گزینه، از نظر زمان مانند جمله زیر است؟

«من به داشتن کشوری با این همه زیبایی افتخار می کنم.»

۱) آفتاب قشنگ صبحگاهی می تابد. ۲) فردوسی طی سی سال شاهنامه را نوشت.

۳) مادر بزرگ یک دیگ بزرگ آش خواهد پخت. ۴) علی مثل هر ایرانی دیگری، از تماشای پرچم لذت

میبرد.

پاسخ: گزینه ی «۴»

جمله ی صورت سؤال و گزینه ی «۴» مربوط به زمان حال هستند، اما جملات گزینه های «۱» و «۲» مربوط به زمان

گذشته و جمله ی گزینه ی «۳» مربوط به زمان آینده می باشند.

۷- شعر زیر به کدام ویژگی میهن عزیزمان اشاره دارد؟

«زاد فردوسی را / زاد و پرورد به دامن، خیام / زاد بیرونی را / بوعلی سینا را»

۱) داشتن نعمت های بسیار ۲) مردمانی خوب و صبور داشتن

۳) داشتن بزرگان و دانشمندان بسیار ۴) زیبا و فریبا بودن

پاسخ: گزینه ی «۳»

شعر صورت سؤال به این موضوع اشاره دارد که ایران، بزرگان و دانشمندان بسیاری دارد.

۸- از شعر زیر، کدام گزینه دریافت نمی شود؟

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

«آه ایران عزیز! سرزمین زرخیز! آن چه داریم و برای خود ماست/ مال ما، یک یک ایرانی هاست / نهراسیم برای
حفظت / ز خطریا مشکل»

۱) سرزمین ایران به تمام مردم آن تعلق دارد.

۲) ایران، مردمانی شجاع در دل خود پروانده که از خاک کشورشان نگهداری می کنند.

۳) کشور ایران بزرگان بسیاری را پرورش داده است که موجب رونق هنر و دانش شده اند.

۴) خاک ایران همچون طلا بسیار ارزشمند و گران بهاست.

پاسخ: گزینه ی «۳»

در شعر صورت سؤال، به وجود بزرگان بسیاری که باعث رونق هنر و دانش شده اند، اشاره ای نشده است

۹- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف، بلندترین قله ی ایران چه نام دارد؟

ب، پایتخت مذهبی ایران کدام شهر است؟

۱) سبلان _ تهران

۲) دماوند _ تهران

۳) سبلان _ مشهد

۴) دماوند _ مشهد

پاسخ: گزینه ی «۴»

الف، بلندترین قله ی ایران دماوند است.

ب، پایتخت مذهبی ایران شهر مشهد است.

۱۰- در کدام گزینه، محلّ قرارگیری اثر تاریخی نادرست بیان شده است؟

۱) بیستون: کرمان

۲) آرامگاه فردوسی: توس

۳) سی وسه پل: اصفهان

۴) تخت جمشید: در نزدیکی شیراز

پاسخ: گزینه ی «۱»

«بیستون» در «کرمانشاه» است.

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

۱۱- در کدام گزینه، غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) ضربان قلب - دروغ و بهتان - خواب گزار - اغلب
(۲) حاطم طایی - غصّه خوردن - نغمه های طبیعت - صفت
(۳) زعفران - شهر بغداد - عرفان - سمات
(۴) نمازگذاران - بهترین عطرها - حریص - رونق

پاسخ: گزینه ی «۱» صورت صحیح کلمات:

گزینه ی «۲»: حاتم طایی / گزینه ی «۳»: شهر بغداد / گزینه ی «۴»: نمازگزاران

۱۲- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) بنا کسی است که ساختمان می سازد و بنایی محلّ کار اوست.
(۲) خیاط کسی است که لباس می دوزد و خیاطی محلّ کار اوست.
(۳) نانوا کسی است که نان می پزد و نانوايي محلّ کار اوست.
(۴) عکّاس کسی است که عکس می گیرد و عکّاسی محلّ کار اوست.

پاسخ: گزینه ی «۱»

بنایی نام شغل است و محل کار بنا، در ساختمان است

۱۳- جاهای خالی ابیات زیر، به ترتیب با کلمات کدام گزینه کامل می شود؟

«همه و راست گوی و شریف / بی خبر از و بهتانیم

..... اهل صنعت و هنریم / همگی اهل خیر و

- (۱) پاک - بدی - همگی - احسانیم
(۲) پاکیم - بدی - همه - ایمانیم
(۳) پاک - دروغ - همه - ایمانیم
(۴) پاکیم - دروغ - همگی - احسانیم

پاسخ: گزینه ی «۴» صورت کامل ابیات عبارت است از:

«همه پاکیم و راست گوی و شریف / بی خبر از دروغ و بهتانیم همگی اهل صنعت و هنریم / همگی اهل خیر و احسانیم»

۱۴- از بین واژه های زیر، معنای چند واژه نادرست می باشد؟

«غایب: پنهان از چشم / نیاکان: پسران / حریص: متعجّب / نهراسیم: نترسیم / سمات: سفره»

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

چهار (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴)

پاسخ: گزینه ی «۳» معنای صحیح واژه های نادرست:

نیاکان: گذشتگان، پدران / حریص: طمع کار

۱۵- کدام بیت نادرست است؟

۱) در دست پیر او بود، باز آن عصای زیبا / خندید و قلقلک داد، با آن عصا دلم را

۲) ما همه کودکان ایرانیم / مادر خویش را نگهبانیم

۳) ابر در حال گذر، آسمان غرق سکوت / بر سر گلدسته ها، بال مرغان در قنوت

۴) می کشد دست نوازش، شاپرک بر چهره ی گل / از سر شاخ درختان، می رسد آوای بلبل

پاسخ: گزینه ی «۳» صورت صحیح بیت:

«ابر در حال سفر، آسمان غرق سکوت / بر سر گلدسته ها، بال مرغان در قنوت»

۱۶- بیت زیر به کدام مفهوم اشاره ندارد؟

«دست در دست هم دهیم به مهر / میهن خویش را کنیم آباد»

۱) اهمیت یاد شهدا ۲) اهمیت همدلی و همکاری ملت

۳) اهمیت وجود عشق، علاقه و مهربانی در میان ملت ۴) اهمیت آبادی کشور

پاسخ: گزینه ی «۱»

همدلی و همکاری، عشق، علاقه و مهربانی، آبادی در این بیت، به مفهوم «یاد شهدا» اشاره ای نشده است.

۱۷- کدام بیت صحیح است؟

۱) با خنده هایش از من، پرسید: در چه حالی؟ / کردم تشکر از او، گفتم که خوب و عالی

۲) پنجره های غبارآلود را / پاک می کردیم و می شستیم زود

۳) آن باغ زیبا گفت: نقاش این دنیا / نامش خداوند است، آن خالق یکتا

۴) همه در فکر ملت و وطنیم / همه در بند دین و ایمانیم

پاسخ: گزینه ی «۴» صورت صحیح ابیات سایر گزینه ها:

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

گزینه ی «۱»: با خنده باز از من، پرسید: در چه حالی؟ / کردم تشکر از او گفتم که خوب و عالی

گزینه ی «۲»: پنجره های غبارآلود را / بوسه می دادیم و می شستیم زود

گزینه ی «۳»: آن باغ زیبا گفت: نقاش این دنیا / تنها خداوند است، آن خالق یکتا

۱۸- شعر زیر به کدام ویژگی کشور ایران اشاره دارد؟

«از دو سو بر دریا / راه خود باز کنی / سر به دریا زده ای / پا به دریا کردی»

۱) ویژگی تاریخی ۲) ویژگی جغرافیایی ۳) ویژگی مذهبی ۴) ویژگی فرهنگی

پاسخ: گزینه ی «۲»

شعر صورت سؤال به موقعیت و ویژگی جغرافیایی ایران اشاره دارد که در شمال آن دریای خزر و در جنوب آن دریای عمان و خلیج فارس قرار دارند.

۱۹- از شعر زیر کدام عبارت برداشت نمی شود؟

«این زمین پاکان / زادگاه مردان / خاک پاک ایران / که همه چشم طمع دوخته اند / به همه نعمت هاش / با دهان های حریص / که اگر خواب بمانیم، ز ما می گیرند / می ربایند به زور / آن چه داریم و برای خود ماست / مال ما، یک یک ایرانی هاست / نهراسیم برای حفظ / ز خطر یا مشکل»

۱) ایران دارای طبیعت زیبا و دست نخورده ای است.

۲) ایران دارای منابع طبیعی و نعمت های بسیاری است.

۳) دشمنان می خواهند نعمت های ایران را بدزدند.

۴) ایرانیان برای محافظت از ایران هیچ ترسی ندارند.

پاسخ: گزینه ی «۱»

در شعر صورت سؤال به زیبایی های طبیعت ایران اشاره ای نشده است.

۲۰- شعر زیر بیش از هر چیز به کدام مفهوم اشاره دارد؟

«مولوی، سعدی و حافظ پرورد / زاد فردوسی را / زاد و پرورد به دامن، خیام / زاد بیرونی را، بوعلی سینا را»

۱) عظمت ایران و ایرانی

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

۲) گسترده بودن هنر و علم در ایران

۳) زرخیز بودن سرزمین ایران

۴) عشق مردم ایران به سرزمینشان

پاسخ: گزینه ی «۲»

مولوی، سعدی و بیرونی نام شاعران و دانشمندان ایرانی است که بنابر شعر صورت سؤال، به گسترده بودن هنر و علم در ایران اشاره دارد.

۲۱- در کدام گزینه نادرستی املایی کم تری وجود دارد؟

۱) قایب _ حقیقت _ حریص _ اتحاد _ صحنه

۲) جنگ تحمیلی _ زمزمه _ نغمه _ سف نماز _ رزمنده گان

۳) طفل - طراوت - غامت رنگین کمان - بلعید - نهراسیم

۴) باسفا - اغلب - سمات - علاقه - مناطق

پاسخ: گزینه ی «۴» صورت صحیح کلمات نادرست:

گزینه ی «۱»: غایب _ حقیقت _ حریص

گزینه ی «۲»: نغمه _ صف نماز _ رزمندگان

گزینه ی «۳»: قامت رنگین کمان _ نهراسیم

گزینه ی «۴»: با صفا

۲۲- بیت کدام گزینه با مفهوم «ایران دوستی و وطن پرستی» در ارتباط نیست؟

۱) راستی را پیشه خود کن مدام/ تا شوی در هر دو عالم نیک نام

۲) ای کویر تو بهشت جان من/ عشق جاویدان من، ایران من

۳) زنده باد آن کس که هست از جان هوادار وطن/ هم وطن غمخوار او هم اوست، غمخوار وطن

۴) خوب و عزیزی ایران زیبا/ پاینده باشی، ای خانه ما

پاسخ: گزینه ی «۱»

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

ابیات گزینه های (۲، ۳ و ۴)، همگی دارای مفهوم «ایران دوستی و وطن پرستی» هستند؛ اما بیت گزینه «۱» درباره ارزش و اهمیت راستگویی سخن می گوید.

۲۳- کدام گزینه شعر زیر را کامل می کند؟

«همه پاکیم و راست گوی و شریف / ...»

(۱) همگی اهل خیر و احسانیم

(۲) بی خبر از دروغ و بهتانیم

(۳) راس تگویی و درست پیمانیم

(۴) همه از تنبلی گریزانیم

پاسخ: گزینه ی «۲»

همه پاکیم و راست گوی و شریف / بی خبر از دروغ و بهتانیم

دشوار

۲۴- چه تعداد از کلمات زیر با «دان» (به معنای جای چیزی) ترکیب می شوند و کلمه ای مانند «نمک دان» می سازند؟

«شمع * ریاضی * یخ * خانه * کیف * قلم»

(۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

پاسخ: گزینه ی «۴»

سه کلمه ی «شمع» (شمع دان)، «یخ» (یخ دان) و «قلم» (قلم دان) با «دان» ترکیب می شوند و کلمه ای مانند «نمک دان» می سازند. «ریاضی» هم با «دان» ترکیب می شود، اما کلمه ای مانند «نمک دان» نمی سازد؛ زیرا «دان» در «نمک دان» به معنی «جا و مکان» است، ولی در «ریاضی دان» به معنی «دانستن» است.

۲۵- با توجه به شعر زیر، کدام گزینه درست است؟

«توی دریاهایت / هست نعمت، بسیار / توی دریای خزر / یا که در آب خلیج، که بود نام دل انگیزش فارس / نام زیبای مقدّس، که برازنده تر از هر نامی است / تا جهان باقی و دریا و خلیجی باقی است»

(۱) تنها در دریاها ی ایران، نعمت فراوان است.

(۲) ایران دو خلیج مقدّس دارد.

(۳) تا جهان باقی است، خلیج ها هم باقی هستند.

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

۴) نام خلیج ایران تا همیشه فارس می ماند.

پاسخ: گزینہ ی «۴»

با توجه به شعر صورت سؤال، گزینه ی «۴» صحیح است.

۲۶- اگر کلمات زیر را به ترتیب حروف الفبا مرتب کنیم، حرف آخر کلمه ی دوم، کدام گزینه خواهد بود؟

«سرزمین - افتخار - پرازندہ - صبور - حقیقت - آزرده - نہراسیم»

(١) ه (٢) ت (٣) ر (٤) م

پاسخ: گزینہ ی «۳» کلمات صورت سؤال بہ ترتیب حروف الفبا:

آزردہ - افتخار - برازندہ - حقیقت - سرزمین - صبور - نہراسیم

۲۷- شعر زیر بیش از هر چیز به کدام مفهوم اشاره دارد؟

«مولوی، سعدی و حافظ پرورد / زاد فردوسی را / زاد و پرورد به دامن، خیام / زاد بیرونی را، بوعلی سینا را»

۱) عظمت ایران و ایرانی

۲) گسترده بودن هنر و علم در ایران

(۳) زرخیز بودن سرزمین ایران

(۴) عشق مردم ایران به سرزمینشان

یاسخ: گزینه ی «۲»

مولوی، سعدی و بیرونی نام شاعران و دانشمندان ایرانی است که بنابر شعر صورت سؤال، به گسترده بودن هنر و علم در ایران اشاره دارد.

۲۸- کدام بیت صحیح است؟

۱) کار ما کوشش است و خواندن درس / همه از تنبلی گریزانیم

۲) ملک ایران چو یک گلستانست / ما گل سرخ این گلستانیم

۳) همه پاکیم و راست گوی و شریف / همه در بند دین و ایمانیم

۴) چون نیاکان باستانی خویش / راست گوی و درست پیمایم

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

پاسخ: گزینه ی «۴» صورت صحیح ابیات سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: کار ما ورزش است و خواندن درس / همه از تنبلی گریزانیم

گزینه ی «۲»: ملک ایران یکی گلستانست / ما گل سرخ این گلستانیم

گزینه ی «۳»: همه پاکیم و راست گوی و شریف / بی خبر از دروغ و بهتانیم

۲۹- با توجه به درس «ایران عزیز»، مفهوم کدام عبارت در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

۱) سر به دریا زده ای / پا به دریا کردی ← اشاره به دریای خزر در شمال و خلیج فارس در جنوب ایران

۲) سرزمین زرخیز ← اشاره به حاصل خیزی خاک ایران

۳) زاد بیرونی را، بوعلی سینا را ← اشاره به پرورش شاعران بزرگ در ایران

۴) این زمین پاکان / زادگاه مردان ← اشاره به پاکی و شجاعت مردم ایران

پاسخ: گزینه ی «۳»

ابوریحان بیرونی و ابوعلی سینا از دانشمندان ایرانی هستند، بنابراین عبارت گزینه ی «۳» به پرورش دانشمندان در ایران اشاره دارد، نه پرورش شاعران.

۳۰- بیت کدام گزینه با بیت «ز نیرو بود مرد را راستی / ز سستی، کژی زاید و کاستی» ارتباط بیشتری دارد؟

۱) هنر جوی تا کام یابی و ناز / که جویندگی راه یابندگی است

۲) مه و سال و روز و شب خویش را / به نیکی گذار و به شادی شمر

۳) در آ م از این در به نیروی عشق / چرا روز و شب حلقه بر در زنیم

۴) به ورزش گرای و سرافراز باش / که فرجام سستی سرافکندگی است

پاسخ: گزینه ی «۴»

ابیات صورت سؤال و گزینه ی «۴»، هر دو به دوری از سستی و تنبلی و توصیه ی به تلاش و ورزش اشاره می کنند.

۳۱- از متن زیر کدام گزینه برداشت نمی شود؟

«اگر چه ممکن است، شما به سر و صدا عادت کرده باشید؛ اما آلودگی صوتی باعث خستگی می شود و دقت شما را

برای درس خواندن و گوش دادن به سخن دیگران کم می کند.»

پاسخنامه فارسی سوم درس دوازدهم

۱) ممکن است ما بعد از مدّتی به آلودگی صوتی عادت کنیم.

۲) آلودگی صوتی در سلامت ما مؤثر است و باعث خستگی می شود.

۳) آلودگی صوتی در یادگیری ما تأثیر دارد.

۴) آلودگی صوتی انواع مختلفی دارد.

پاسخ: گزینه ی «۴»

در متن صورت سؤال به انواع آلودگی صوتی اشاره ای نشده است.

۳۲- کدام گزینه، به درستی معنا نشده است؟

۱) ملک ایران یکی گلستانست: سرزمین ایران سرسبز و زیباست.

۲) بی خبر از دروغ و بهتانیم: ما از دروغ گفتن و غیبت کردن دوری می کنیم.

۳) از بهار سبز و خرّم / مژده می آرد پرستو: پرستو آمدن بهار را نوید می دهد.

۴) می کشد دست نوازش / شاپرک بر چهره ی گل: پروانه به آرامی بر روی گل می نشیند.

پاسخ: گزینه ی «۲»

در گزینه ی «۲»، «بهتان» به معنای تهمت زدن است، نه غیبت کردن.